

LAMPIRAN I
PERATURAN MENTERI PERTAHANAN REPUBLIK INDONESIA
NOMOR 36 TAHUN 2011
TENTANG
STANDARISASI SARANA DAN PRASARANA KERJA PEJABAT
KEMENTERIAN PERTAHANAN

RUANGAN KANTOR PEJABAT KEMHAN

No.	KUALIFIKASI RUANG/LOKASI	STANDAR RUANG (m ²)										KETERANGAN
		R. Kerja	R. Tidur	R. Dapur	R. Kamar	R. Toilet	R. Kamar Mandi	R. Ruang	R. Ruang	R. Ruang	R. Ruang	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Menteri	26	45	52	6	209	105	26	7	9	390	
2	Wakil Menteri	26	45	52	6	11	30	16	4	9	241	1.100 m ²
3	Setoran	13	24	24	5	22	27	13	6	7	140	1.100 m ²
4	Anggota	12	21	21	5	18	24	11	5	6	123	1.100 m ²
5	Pejabat Abadon	11	21	21	5	18	24	11	5	6	123	1.100 m ²
6	Staff	10	18	18	5	15	21	11	4	5	95	1.100 m ²
7	Pejabat Abadon	9	13	13	4	11	12	9	4	4	79	1.100 m ²
8	Pejabat Abadon	10	15	15	4	15	21	9	4	5	95	1.100 m ²
9	Pejabat Abadon	8	9	-	4	-	-	-	-	-	21	1.100 m ²
10	Pejabat Abadon	7	-	-	3	-	-	-	-	-	10	1.100 m ²
11	Pejabat Abadon	7	-	-	2	-	-	-	-	-	9	1.100 m ²

MENTERI PERTAHANAN
REPUBLIK INDONESIA,

PURNOMO YUSGANTORO

LAMPIRAN II
PERATURAN MENTERI PERTAHANAN REPUBLIK INDONESIA
NOMOR 36 TAHUN 2011
TENTANG
STANDARISASI SARANA DAN PRASARANA KERJA PEJABAT
KEMENTERIAN PERTAHANAN

REKAPITULASI STANDARDISASI SARANA KERJA
PEJABAT KEMHAN

NO	NAMA BARANG	MENTERI		WAMEN		ESEKON I		ESEKON II		KETERANGAN
		JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	
1	Meja kerja.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
2	Kursi kerja.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
3	Meja samping	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
4	Kursi hampap	2	Buah	2	Buah	2	Buah	2	Buah	
5	Rak buku.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
6	Filing cabinet.	2	Buah	2	Buah	2	Buah	2	Buah	
7	Rak surat.	2	Buah	2	Buah	2	Buah	2	Buah	
8	Kapsok.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
9	Amari siripat.	2	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
10	Meja telephone	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
11	Televisi.	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
12	Videodisk player.	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
13	AC	46800	BTU	46800	BTU	23400	BTU	18000	BTU	PK = 9000 s.d 10.000 BTU
14	Kain dinding.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
15	Lambang negara	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
16	Form Pres/Wapres.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
17	Bendera merah putih.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
18	Kalender	2	Buah	2	Buah	2	Buah	2	Buah	
19	Calam	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
20	White board.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
21	Komputer.	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
22	Laptop	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
23	Internet	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
24	CCTV controller.	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
25	Intercom	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
26	Telephone sng.	3	Unit	2	Unit	2	Unit	2	Unit	
27	Telephone ext.	2	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
28	Faksimili	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	

**PERLENGKAPAN KANTOR
RUANG KERJA PEJABAT KEMHAN**

NO.	NAMA BARANG	ESELON II		ESELON IV		JABATUNG		KETETERANGAN
		JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	
1	Meja kerja.	1	Buan	1	Buan	1	Buan	
2	Kursi kerja.	1	Buan	1	Buan	1	Buan	
3	Meja samping.	1	Buan	1	Buan	-	-	
4	Kursi hadap.	2	Buan	1	Buan	-	-	
5	Rak buku	1	Buan	1	Buan	1	Buan	
6	Filing cabinet	2	Buan	1	Buan	1	Buan	
7	Rak surat.	-	-	-	-	-	-	
8	Kapslok.	1	Buan	1	Buan	1	Buan	
9	Almari simpan	1	Buan	1	Buan	1	Buan	
10	Meja telephone.	1	Buan	1	Buan	1	Buan	
11	Televisi	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
12	Video/disk player	-	-	-	-	-	-	
13	AC	12300	BTU	12300	BTU	12300	BTU	1 PK = 9.000 s.d 10.000 BTU
14	Jern dinding.	1	Buan	1	Buan	1	Buan	
15	Lampang negara	-	-	-	-	-	-	
16	Foto Pres/Wapres.	-	-	-	-	-	-	
17	Bendera merah putih.	-	-	-	-	-	-	
18	Kalender	1	Buan	1	Buan	1	Buan	
19	Cermin	1	Buan	1	Buan	1	Buan	
20	White board.	1	Buan	1	Buan	1	Buan	
21	Computer.	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
22	Laptop	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
23	Internet	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
24	CCTV controller.	-	-	-	-	-	-	
25	Intercom.	-	-	-	-	-	-	
26	Telephone Isng	-	-	-	-	-	-	
27	Telephone ext.	2	Unit	1	Unit	1	Unit	
28	Faksimili	-	-	-	-	-	-	

**PERLENGKAPAN KANTOR
RUANG TAMU PEJABAT KEMHAN**

NO.	NAMA BARANG	MENTERI		WAMEN		ESEKON I		ESEKON II		ESEKON III		KETERANGAN
		JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	
1	Meja - kursi tamu.	2	Set	1	Set	1	Set	1	Set	1	Set	1 PK = 9.000 s.d 10.000 BTU
2	TV	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
3	CCTV	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	-	-	
4	Jam dinding.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
5	AC	81000	BTU	81000	BTU	48200	BTU	27000	BTU	16200	BTU	
6	Kapstok.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
7	Rak buku.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
8	Tempat sampah.	2	Buah	2	Buah	2	Buah	1	Buah	1	Buah	
9	Kalender.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	

**PERLENGKAPAN KANTOR
RUANG SIMPAN PEJABAT KEMHAN**

NO.	NAMA BARANG	MENTERI		WAMEN		ESLON I		ESLON II		ESLON V		KETERANGAN
		JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	
1	Almari simpan.	3	Unit	2	Unit	2	Unit	1	Unit	1	Unit	
2	Filing kabinet.	-	-	2	Unit	2	Unit	2	Unit	1	Unit	1 PK - 9.000 s.d.
3	AC	10800	BTU	10800	BTU	9000	BTU	7200	BTU	6400	BTU	10.000 BTU

**PERLENGKAPAN KANTOR
RUANG RAPAT PEJABAT KEMHAN**

NO.	NAMA BARANG	MENTERI		WAMEN		ESLON I		ESLON II		KETERANGAN
		JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	
1	Meja rapat.	1	Set	1	Set	1	Set	1	Set	
2	Kursi rapat.	45	Buah	45	Buah	10	Buah	10	Buah	
3	Rak buku	2	Buah	2	Buah	2	Buah	2	Buah	
4	Meja Telephone	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
5	Meja LCD.	1	Buah	1	Buah	2	Buah	2	Buah	
6	Kapsok.	2	Buah	2	Buah	2	Buah	2	Buah	
7	White board.	2	Buah	2	Buah	2	Buah	2	Buah	
8	Peta Dunia	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
9	Panel dinding.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
10	Lampang negara.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
11	Foto Presiden dan Wapres.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
12	AC	93600	BTU	93600	BTU	43200	BTU	27000	BTU	1 PK = 9.000 s.d. 10.000 BTU
13	LCD Proyektor dan layar	1	Buah	2	Buah	2	Buah	2	Buah	
14	Kalender.	2	Buah	2	Buah	1	Buah	1	Buah	
15	CCTV	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
16	Intercom.	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
17	Telephone.	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
18	Computer	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
19	laptop	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
20	Internet	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	

**PERLENGKAPAN KANTOR
RUANG SPRI**

NO.	NAMA BARANG	MENTERI		WAKIL		ESKELON I		ESKELON II		KET. PERANGKAP
		JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	
1	Meja kerja.	3	Buah	4	Buah	4	Buah	2	Buah	: PK = 9.000 s.d 10.000 BTU
2	Kursi kerja.	3	Buah	4	Buah	4	Buah	1	Buah	
3	Kursi hadir.	4	Buah	3	Buah	3	Buah	1	Buah	
4	Almari simpan.	3	Buah	2	Buah	2	Buah	1	Buah	
5	Rak buku.	2	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
6	Cermin besar.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
7	Meja kursi tamu.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
8	Meja telephone.	2	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
9	Foto copy	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
10	Penghancur dokumen.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
11	AC.	187200	BTU	72000	BTU	36000	BTU	27000	BTU	
12	Jam dinding.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
13	White board	2	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
14	Tempat sampah.	3	Buah	2	Buah	2	Buah	1	Buah	
15	Kalender.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
16	CCTV.	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
17	Intercom.	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
18	Telephone langsung.	2	Unit	2	Unit	2	Unit	1	Unit	
19	Telephone ext.	3	Unit	2	Unit	2	Unit	1	Unit	
20	Komputer	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
21	Internet	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
22	Faksimili.	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	

**PERLENGKAPAN KANTOR
RUANG TUNGGU PEJABAT KEMHAN**

NO	NAMA BARANG	MENTERI		WAKIL		ESKELON I		ESKELON II		KETTERANGAN
		JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	
1	Meja kursi tamu.	1	Set	1	Set	1	Set	1	Set	
2	Rak majalah/koran.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
3	Kapstick.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
4	Jar. dinding	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
5	Foto Presiden dan Wapres.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
7	Kalender.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
8	Tempat sampah	2	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
9	Dispenser.	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
10	AC	180000	BTU	34000	BTU	48500	BTU	37300	BTU	1 PK = 9.000 s.d
11	Televisi	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	10.000 BTU
12	Telephone ext.	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	

**PERLENGKAPAN KANTOR
RUANG ISTIRAHAT PEJABAT KEMHAN**

NO	NAMA BARANG	MEN TERI		WAMEN		ESELON I		ESELON II		KETERANGAN
		JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	
1.	Lempar litur	1	Set	1	Set	1	Set	1	Set	
2.	Meja makan	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
3.	Kursi makan	4	Buah	4	Buah	4	Buah	2	Buah	
4.	Lemari pendingin	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
5.	Lemari pakaian	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
6.	Rak handuk	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
7.	Meja samping	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
8.	Cermin besar	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
9.	Kalender	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
10.	Jam dinding	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
11.	AC	40000	BTU	40000	BTU	23400	BTU	16200	BTU	1 PK = 9.000 s.d 10.000 BTU
12.	Wastafel	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
13.	Telephone angsung	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	
14.	Telephone ext	1	Unit	1	Unit	1	Unit	1	Unit	

**PERLENGKAPAN KANTOR
RUANG PANTRY**

NO.	NAMA BARANG	MENTERI		WAWEN		ESELON I		ESELON II		KETERANGAN
		JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	
1	Tempat cuci piring	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
2	Lemari gantung	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
3	Lemari pendingin	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
4	Meja corong	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
5	Alat makan dan minum	1	Set	1	Set	1	Set	1	Set	
6	Tea set	3	Set	2	Set	2	Set	2	Set	
7	Dipender	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
8	Kompor listrik	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
9	Exhaust fan	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
10	AC	12600	BTU	12600	BTU	10800	BTU	7200	BTU	1 PK = 9.000 s.d 10.000 BTU
11	Baki	2	Buah	2	Buah	2	Buah	2	Buah	

**PERLENGKAPAN KANTOR
RUANG KAMAR MANDI/TOILET**

NO.	NAMA BARANG	MENTERI		WAMEN		ESELON I		ESELON II		KETERANGAN
		JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	JMLH	SATUAN	
1.	Bak mandi	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
2.	Kosel duduk	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
3.	Wastafel	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
4.	Shower + pemanas air	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
5.	Cermin kecil	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
6.	Tempat sabun	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
7.	Gantungan pakaian	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
8.	Tempat sampah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
9.	Gayung	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
10.	Rak handuk	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	
11.	Exhaust fan	1	Buah	1	Buah	1	Buah	1	Buah	

MENTERI PERTAHANAN
REPUBLIK INDONESIA,

PURNOMO YUSGANTORO

LAMPIRAN III
PERATURAN MENTERI PERTAHANAN REPUBLIK INDONESIA
NOMOR 36 TAHUN 2011
TENTANG
STANDARISASI SARANA DAN PRASARANA KERJA PEJABAT
KEMENTERIAN PERTAHANAN

KENDARAAN DINAS
PEJABAT KEMHAN

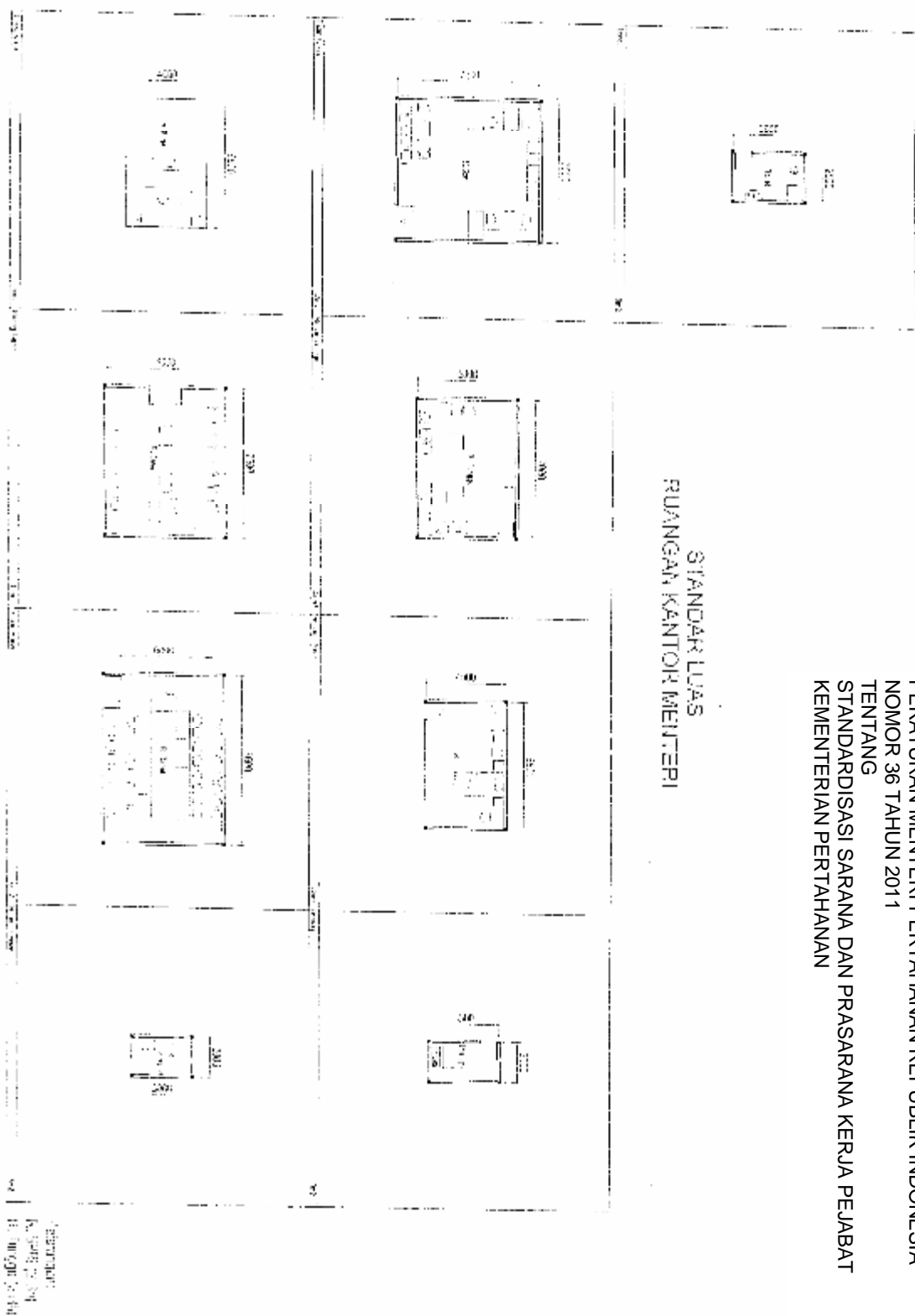
No.	Jabatan	Jenis Kendaraan	Jumlah	Kapasitas/isi Silinder
1	Menteri	Sedan	1 (unit)	diatur dalam Kepres
2	Wamen	Sedan	1 (unit)	2500 cc s.d. 3500 cc
3	Eselon I	Sedan	1 (unit)	2000 cc s.d. 3500 cc
4	Eselon II	Sedan	1 (unit)	1800 cc s.d. 2000 cc
5	Eselon III	Sedan	1 (unit)	1500 cc s.d. 1800 cc
6	Eselon IV	Minibus	1 (unit)	1300 cc s.d. 1500 cc

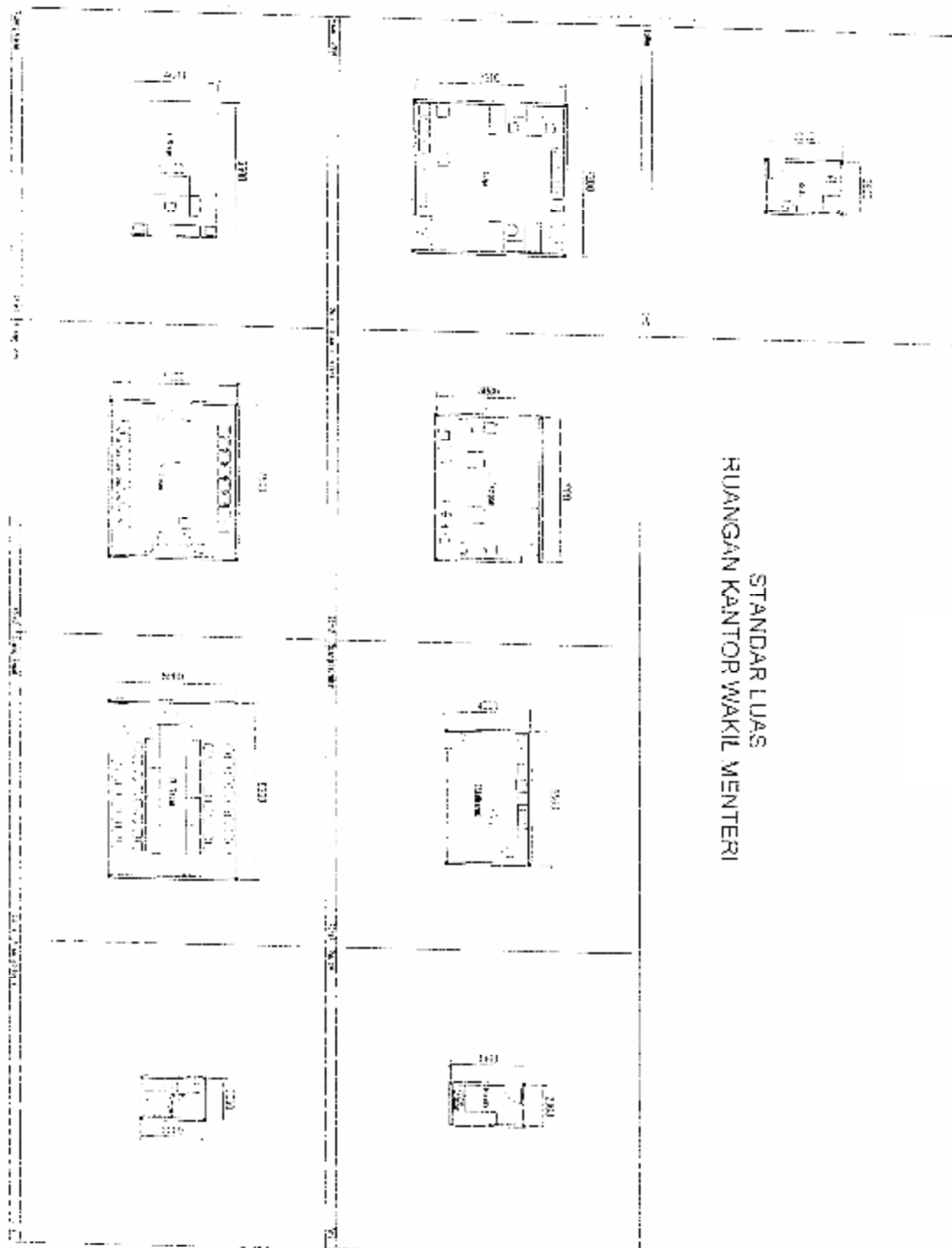
MENTERI PERTAHANAN
REPUBLIK INDONESIA,

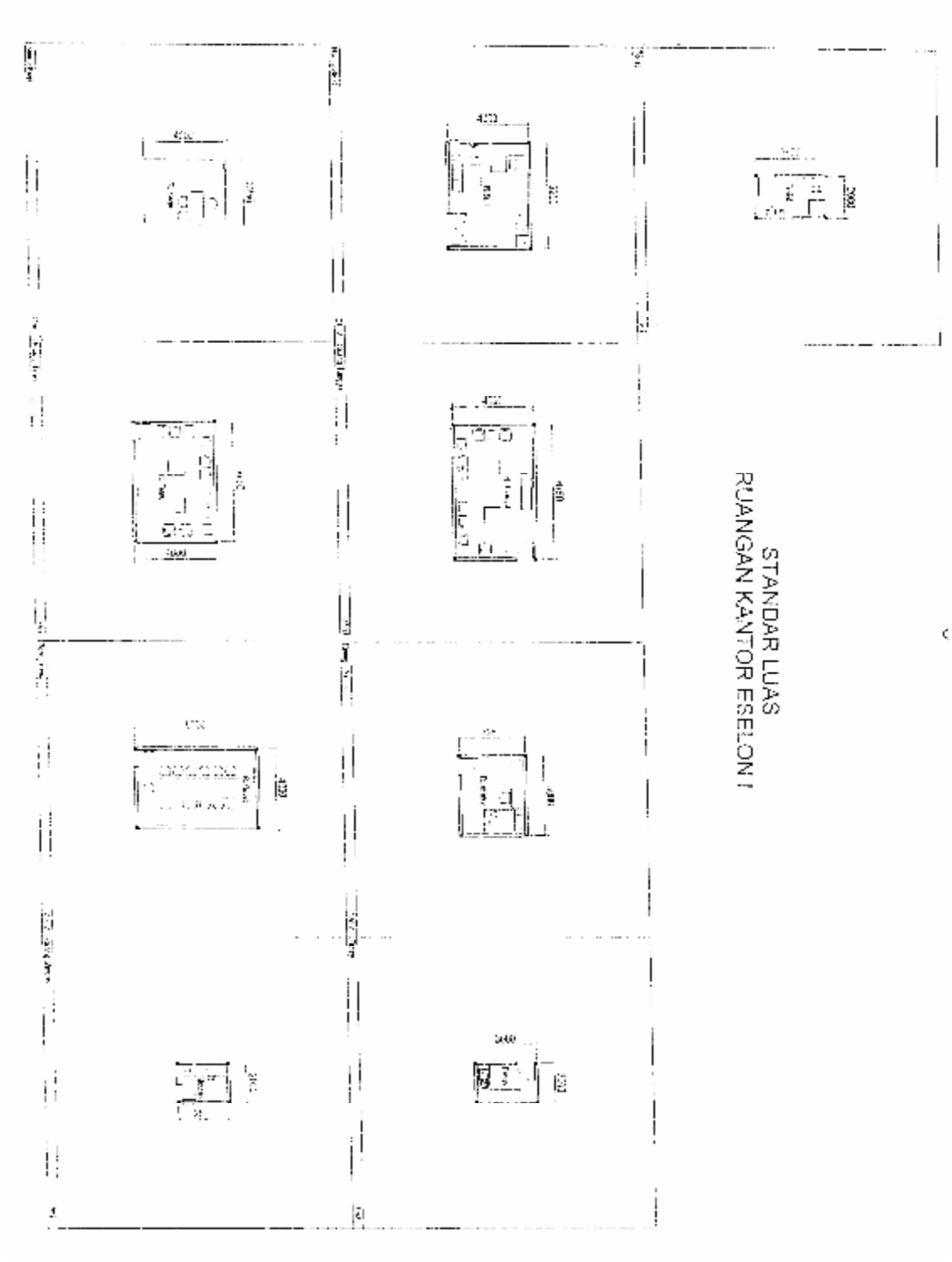
PURNOMO YUSGANTORO

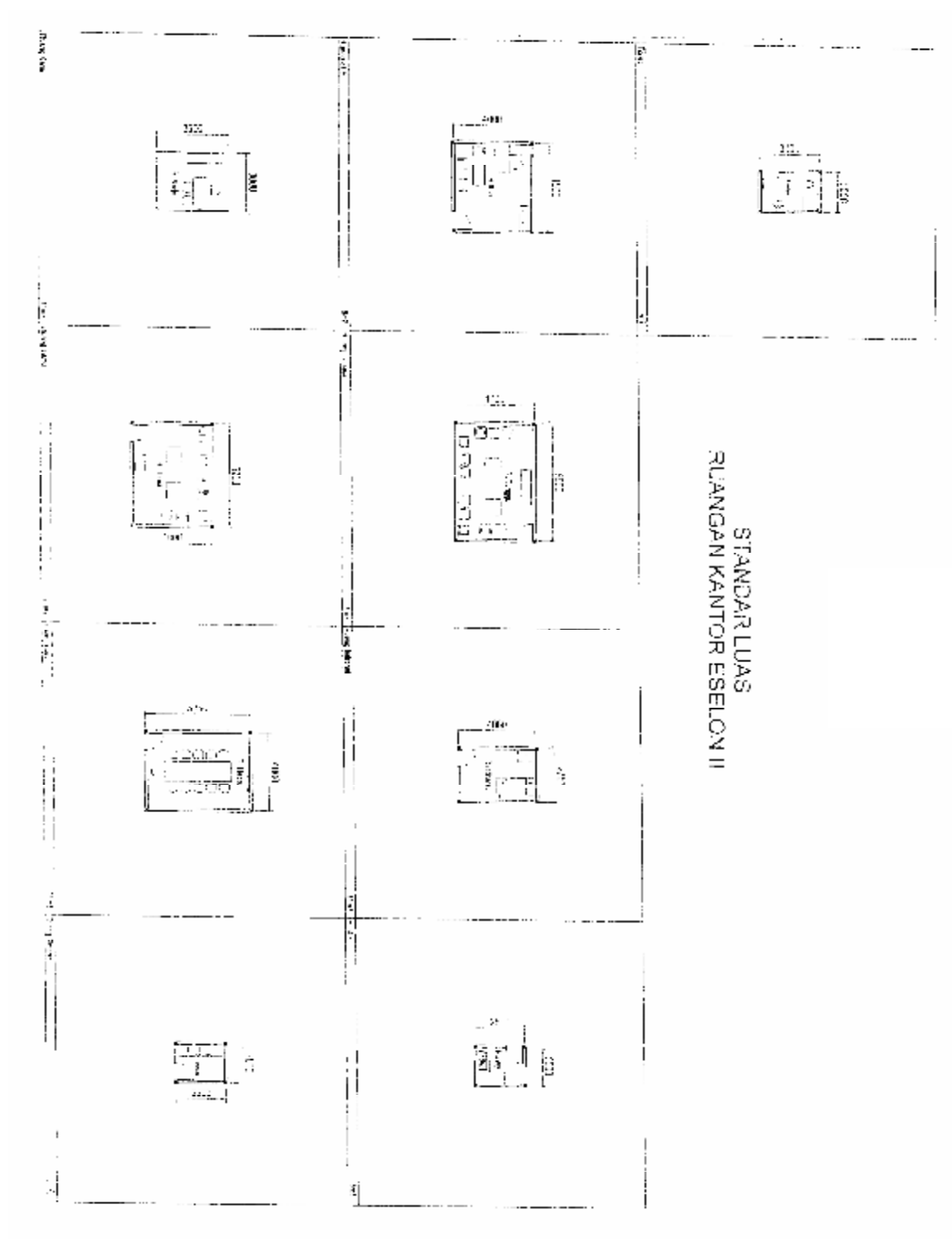
LAMPIRAN IV
 PERATURAN MENTERI PERTAHANAN REPUBLIK INDONESIA
 NOMOR 36 TAHUN 2011
 TENTANG
 STANDARISASI SARANA DAN PRASARANA KERJA PEJABAT
 KEMENTERIAN PERTAHANAN

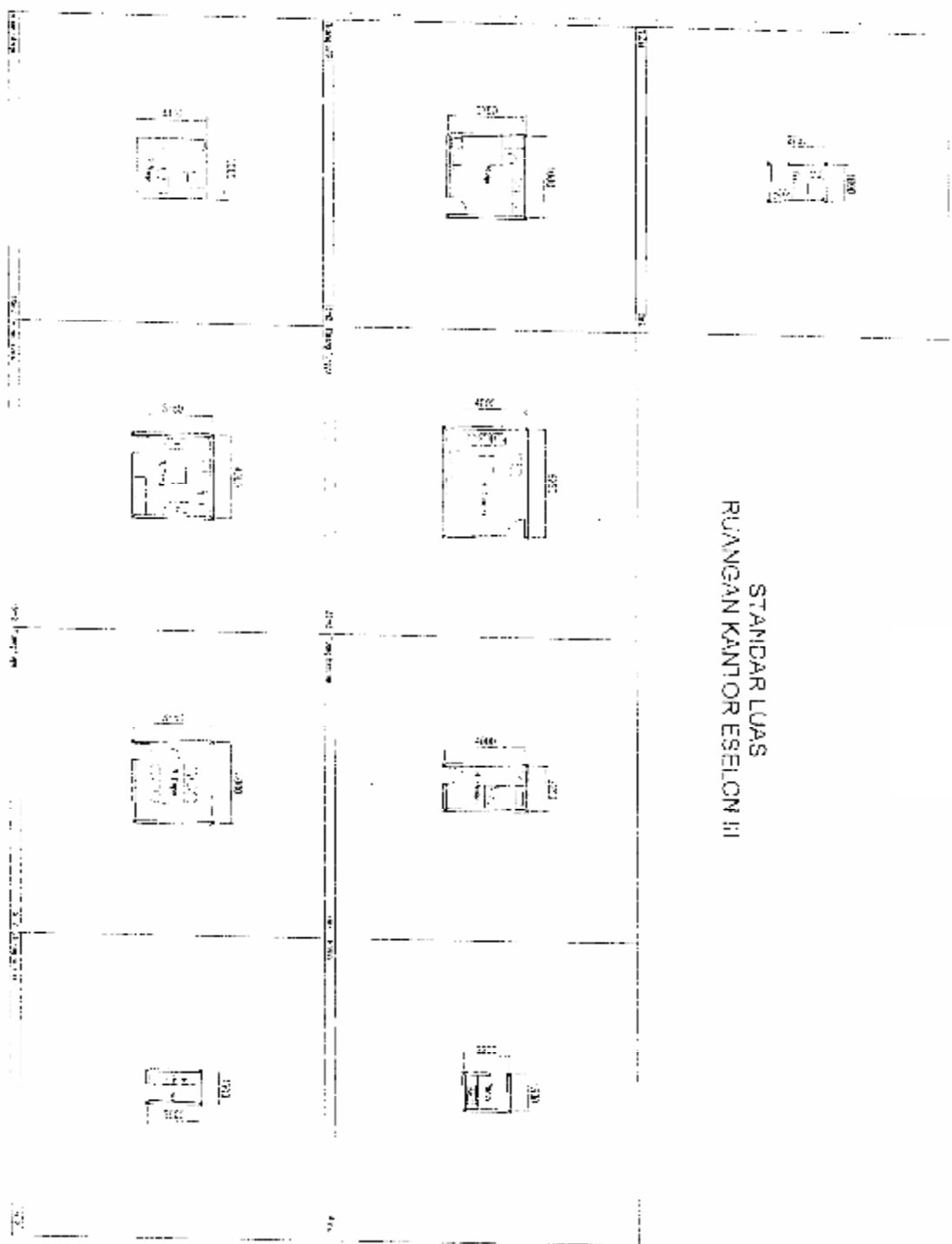
STANDAR LUAS
 RUANG KANTOR MENTERI

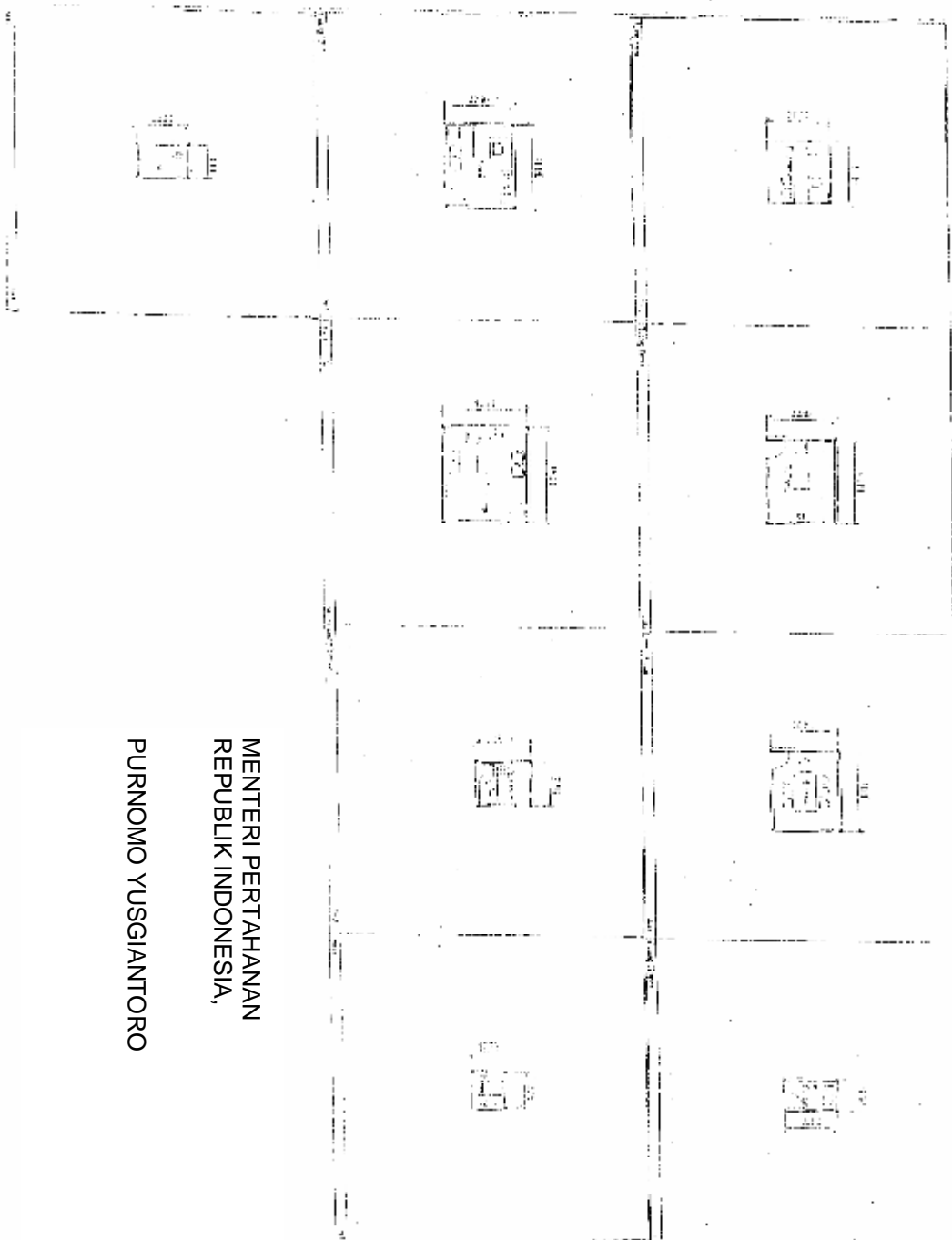

STANDAR LUAS
RUANGAN KANTOR ESELON IV

MENTERI PERTAHANAN
REPUBLIK INDONESIA,
PURNOMO YUSGANTORO